नेपाल राजपत्र

नेपाल सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ६५) काठमाडौं फागुन २४ गते, २०७२ साल (संख्या ४७

भाग ३

नेपाल सरकार

उद्योग मन्त्रालयको सूचना

खानी तथा खनिज पदार्थ (तेस्रो संशोधन) नियमावली, २०७२

खानी तथा खनिज पदार्थ नियमावली, २०५६ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

खानी तथा खनिज पदार्थ ऐन, २०४२ को दफा २८ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायका नियमहरु बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ** : (१) यी नियमहरुको नाम "खानी तथा खनिज पदार्थ (तेस्रो संशोधन) नियमावली, २०७२" रहेको छ ।

(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **खानी तथा खनिज पदार्थ नियमावली, २०५६ को नियम २ मा संशोधन**: खानी तथा खनिज पदार्थ नियमावली, २०५६ (यसपछि "मूल नियमावली" भनिएको) को नियम २ को खण्ड (घ) को सट्टा देहायको खण्ड (घ) राखिएको छः-

"(घ) "खास खनिज पदार्थ" भन्नाले कुनै खनिज पदार्थको सम्बन्धमा विभागले खनिज सम्झौता

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

9262

गरी खनिज कार्य गर्न अनुमतिपत्र दिएको, गुण र परिमाण यकिन भइसकेको वा प्रारम्भिक अध्ययनबाट सम्भाव्यता देखिएको वा विभाग वा विभागले तोकेको सरकारी निकायले मात्र गर्न पाउने गरी नेपाल सरकारले तोकेको खनिज पदार्थ सम्झनु पर्छ ।"

३. **मूल नियमावलीको नियम १२ मा संशोधन**: मूल नियमावलीको नियम १२ को,-

(१) उपनियम (१) झिकिएको छ ।

(२) उपनियम (२) मा रहेका "उपनियम (१) बमोजिमको अवधि समाप्त भएपछि" भन्ने शब्दहरु झिकिएका छन् ।

४. **मूल नियमावलीको नियम १६ मा संशोधन**: मूल नियमावलीको नियम १६ को उपनियम (२) पछि देहायका उपनियम (३) र (४) थपिएका छन्:-

"(३) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि साधारण निर्माणमुखी खनिज पदार्थको उत्खनन् कार्यको लागि ०.२५ वर्ग किलोमिटर (करिब एक वर्ग माइलको दशांश) क्षेत्रफल कायम हुनु पर्नेछ ।

(४) उपनियम (३) बमोजिमको क्षेत्रफलमा उत्खनन् क्षेत्र र खानी क्षेत्र क्रमशः कम्तीमा ०.०१ वर्ग किलोमिटर तथा ०.०५ वर्ग किलोमिटर रहेको हुनु पर्नेछ ।

स्पष्टीकरण : यस उपनियमको प्रयोजनको लागि,-

(क) "उत्खनन् क्षेत्र" भन्नाले खानी क्षेत्रभित्र खनिज दोहन गरिने क्षेत्र सम्झनु पर्छ ।

(ख) "खानी क्षेत्र" भन्नाले खनिज क्षेत्रभित्र सञ्चालन गरिने उत्खनन् क्षेत्र सम्झनु पर्छ र सो शब्दले उत्खनन् क्षेत्र वरिपरिको खनिज दोहन गर्न आवश्यक पूर्वाधार एवं सुविधाका लागि चाहिने जग्गा समेतलाई जनाउँछ ।"

५. **मूल नियमावलीको नियम १७ मा संशोधन**: मूल नियमावलीको नियम १७ को उपनियम (३) पछि देहायका उपनियम (४) र (५) थपिएका छन्:-

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

9263

"(४) उपनियम (१) र (३) बमोजिमको अवधिभित्र सम्पूर्ण उत्खनन् कार्य नभई केही खनिज पदार्थको भण्डारण बाँकी रहेमा र सम्बन्धित अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले थप उत्खनन् कार्य गर्न चाहेमा सो उत्खनन् कार्यको प्रस्तावित योजना संलग्न गरी अनुसूची-७क. बमोजिमको ढाँचामा विभाग समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(५) उपनियम (४) बमोजिम प्राप्त भएको निवेदन सहितको कागजात जाँचबुझ गर्दा त्यस्तो खनिज पदार्थको थप उत्खनन् कार्य गर्ने अनुमतिपत्र दिन उपयुक्त देखिएमा अनुसूची-४ बमोजिमको दस्तुर लिई अवधि किटान गरी त्यस्तो खनिज पदार्थको उत्खनन् कार्य गर्न अनुसूची- ८क. बमोजिमको ढाँचामा अनुमतिपत्र दिनु पर्नेछ ।"

६. **मूल नियमावलीको नियम १८ मा संशोधन** : मूल नियमावलीको नियम १८ को,-

(१) उपनियम (१) मा रहेका "एक वर्षभित्र" भन्ने शब्दहरुको सट्टा "दुई वर्षभित्र" भन्ने शब्दहरु राखिएका छन् ।

(२) उपनियम (३) मा रहेका "छ महिनाभित्र" भन्ने शब्दहरुको सट्टा "एक वर्षभित्र" भन्ने शब्दहरु राखिएका छन् ।

(३) उपनियम (३) पछि देहायको उपनियम (४) थपिएको छः-

"(४) यस नियममा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यो नियम प्रारम्भ हुनुभन्दा अघि उत्खनन् अनुमतिपत्र प्राप्त गरी उपनियम (१) र (३) को अवधिभित्र उत्खनन् कार्य सञ्चालन नगरेका अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले यो नियम प्रारम्भ भएको मितिले एक वर्षभित्र उत्खनन् कार्य सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।"

७. **मूल नियमावलीको नियम २४ मा संशोधन**: मूल नियमावलीको नियम २४ को,-

(१) उपनियम (१) पछि देहायको उपनियम (१क) थपिएको छः-

"(१क) उपनियम (१) बमोजिम सूचना प्रकाशन गर्नु पूर्व प्रस्ताव आह्वान सम्बन्धी कागजात र प्रस्ताव मूल्याङ्कनको आधार विभागले स्वीकृत गर्नु पर्नेछ ।"

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ

(२) उपनियम (२) को,-

(क) खण्ड (ख) को सट्टा देहायको खण्ड (ख) राखिएको छः-

"(ख) खास खनिज सम्बन्धी आधारभूत प्राविधिक विवरण, सूचना तथा जानकारी ।"

(ख) खण्ड (घ) पछि देहायको खण्ड (घ१) थपिएको छः-

"(घ१) नियम ५ बमोजिमको योग्यता ।"

(३) उपनियम (३) मा रहेका "प्रत्यक्ष खर्चको अनुमान गरी" भन्ने शब्दहरुको सट्टा "प्रत्यक्ष खर्चको वर्तमान मूल्यमा अनुमान गरी" भन्ने शब्दहरु राखिएका छन् ।

८. **मूल नियमावलीको नियम २५ मा संशोधन**: मूल नियमावलीको नियम २५ को खण्ड (ग) पछि देहायको खण्ड (घ) थपिएको छः-

"(घ) नियम ५ बमोजिमको योग्यता ।"

९. **मूल नियमावलीको नियम ३४ मा संशोधन**: मूल नियमावलीको नियम ३४ को उपनियम (६) मा रहेका "प्रत्यक्ष खर्च बराबरको रकम" भन्ने शब्दहरुको सट्टा "प्रत्यक्ष खर्चको वर्तमान मूल्यमा अनुमान गरी" भन्ने शब्दहरु राखिएका छन् ।

१०. **मूल नियमावलीको नियम ३६ मा संशोधन**: मूल नियमावलीको नियम ३६ को उपनियम (३) मा रहेका "सो समेत खुलाई" भन्ने शब्दहरुको सट्टा "सो लगायत खानीको स्तर र अवधि समेत खुलाई" भन्ने शब्दहरु राखिएका छन् ।

११. **मूल नियमावलीको नियम ४३ मा संशोधन**: मूल नियमावलीको नियम ४३ को खण्ड (ङ) पछि देहायको खण्ड (च) थपिएको छः-

"(च) अनुमतिपत्रको अवधि समाप्त भएमा ।"

१२. **मूल नियमावलीको अनुसूचीमा संशोधन**: मूल नियमावलीको,-

(१) अनुसूची-१ को खण्ड २ को,-

(क) उपखण्ड (क) र (ख) को सट्टा देहायका उपखण्ड (क) र (ख) राखिएका छन्:-

"(क) अति महत्वपूर्ण खनिजः

१. सुन २. सामरिक महत्वको खास खनिज (रियर अर्थ र रेडियोधर्मि

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

खनिजः युरेनियम, प्लाटिनियम, थोरियम) ३. अर्ध किमत्ती तथा किमत्ती पत्थर (हिरा, रुवी, सफायर, इमरल्ड, कोरण्डम) ।

(ख) महत्वपूर्ण तथा बहुमूल्य खनिज :

१. जस्ता २. चाँदी ३. सिसा ४. तामा ५. निकल ६. कोवाल्ट ७. टिन ८. टंगस्टन ९. मलिडेनम १०. बेरिलियम ११. नायोबियम १२. टान्टालम १३. क्रोमियम १४. भ्यानाडियम १५. विस्मुथ १६. टिटान्यिम १७. अर्ध किमत्ती तथा किमत्ती पत्थर (टोपाज, टुर्मालिन, गार्नेट, एकुमेरिन, काइनाईट, वेरिल, क्रिष्टल क्वार्ज) १८. म्याग्नेसाईट १९. खरी २०. प्राकृतिक (बायोजेनिक) ग्याँस २१. चुनढुङ्गा २२. फोस्फेट धाउ २३. फेल्डस्पार २४. क्यालसाइट २५. डोलोमाइट २६. शालिग्राम तथा अन्य फोसिलहरु २७. ग्रेफाइट २८. जिप्सम २९. आल्मुनियम ३०. फलाम ३१. पोलिमेटल ।"

(ख) उपखण्ड (ग) को क्रमसंख्या १ र २ झिकिएका छन् ।

(२) अनुसूची-१० को 'खनिज पदार्थको वर्ग' अन्तर्गत 'अधातु' वर्गको 'खनिज पदार्थको नाम' को महलको देहाय (२) र (३) को 'रोयल्टी दर (रु.) प्रति उल्लिखित इकाई' अन्तर्गत रहेका "प्रति घन मिटर" भन्ने शब्दहरुको सट्टा "प्रति वर्ग मिटर" भन्ने शब्दहरु राखिएका छन् ।

(३) अनुसूची-७ र अनुसूची-८ पछि देहायका अनुसूची-७क. र अनुसूची-८क. थपिएका छन्ः-

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ

"अनुसूची-७क.

(नियम १७ को उपनियम (४) सँग सम्बन्धित)

थप उत्खनन् कार्यको लागि दिइने अनुमतिपत्रको निवेदन

श्रीमान् महानिर्देशकज्यू,
खानी तथा भू-गर्भ विभाग,
लैनचौर, काठमाडौं ।

महोदय,

मलाई/हामीलाई खानी तथा खनिज पदार्थ ऐन, २०४२ र खानी तथा खनिज पदार्थ नियमावली, २०५६ बमोजिम ..... खनिज पदार्थको लागि मिति ..... देखि ..... सम्म उत्खनन् कार्यको अनुमतिपत्र (अ.प.नं. .....) प्राप्त भई उत्खनन् कार्य गर्दा खनिज भण्डार बाँकी रहन गएको र उक्त खनिज पदार्थको उत्खनन् कार्य गर्ने इच्छा भएकोले खानी उत्खनन् कार्यको प्रस्तावित योजना संलग्न गरी निवेदन गर्दछु/गर्दछौं ।

निवेदकको,
दस्तखतः
नामः
ठेगानाः
मितिः

9266 आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची- ८क.

(नियम १७ को उपनियम (५) सँग सम्बन्धित)

नेपाल सरकार

उद्योग मन्त्रालय

खानी तथा भू-गर्भ विभाग

थप उत्खनन् कार्यको अनुमतिपत्र

..... अञ्चल ..... जिल्ला .....न.पा./गा.वि.स. वडा नं.....बस्ने श्री ..... लाई खानी तथा खनिज पदार्थ ऐन, २०४२ तथा खानी तथा खनिज पदार्थ नियमावली, २०५६ बमोजिम निम्न लिखित क्षेत्रभित्र मिति.....देखि ..... सम्म ..... खनिज पदार्थको थप उत्खनन् कार्य गर्न अनुमतिपत्र प्रदान गरिएको छ ।

थप उत्खनन् कार्य गर्ने क्षेत्रको विवरण

..... अञ्चल ..... जिल्ला ..... न.पा./गा.वि.स. स्थान .....टोपोसिट नम्बर.....निर्दिष्ट मूल चिन्हको भौगोलिक नियामक .....बाट पूर्व .....मिटर, पश्चिम.....मिटर, उत्तर ..... मिटर र दक्षिण..... मिटरको जम्मा ..... वर्ग किलोमिटर ।

महानिर्देशकको,-

दस्तखतः

नामः

मितिः

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

नवीकरण

क्र.सं.	मिति	नवीकरण आ.व.	दस्तुर बुझाएको		दस्तखत	कैफियत
			रसिद नं.	मिति	महानिर्देशक	

आज्ञाले,
सूर्यप्रसाद सिलवाल
नेपाल सरकारको सचिव

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार, काठमाडौंमा मुद्रित । मूल्य रु. ५।-
गो.हु.द.नं. १६।२०६२।६३

9269
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।